

Vem – om någon – äger (eller borde äga) upphovsrätten till AI- genererade verk?

SFIR på vägen hem

13 februari 2020

AI-systemens egenskaper

- AI-system kan bl.a.
 - samla, strukturera, analysera och mångfaldiga information för att skapa *nya* och *oförutsägbara* resultat
 - *självständigt* välja mellan alternativ för att uppnå bästa resultat
- Algoritmer, uttryckta i programkod, kan användas för att ”lära” AI-systemet t.ex. en specifik stil eller konstform
- Algoritmen kan förse med input (t.ex. representativa porträtt eller låtar), som har valts t.ex. av en eller flera människor
- Algoritmen kan sedan generera nya verk, i enlighet med den stil eller konstform algoritmen har ”lärt” sig
- AI-systemens kreativa förmåga, att skapa t.ex. musik eller målningar, är alltså *inte* beroende av specifik programkod som bestämmer verkets slutliga form

Exempel

“The Next Rembrandt”

- AI-analys av 346 st. kända Rembrandt-verk

Exempel

“Nutella Unica”

- AI-analys av olika mönster och färger

7 000 000 olika förpackningar

Exempel

“Nattygsbordet”

- AI-analys av en enkel dialog mellan två chattrobotar
- Efterföljande AI-analys av osammanhängande information från åtta miljoner hemsidor
- ”Nattygsbordet är en pjäs som är helt skriven av en artificiell intelligens. AI’n har förklarat hur dialog, situationer, scenografi, ljud och ljus, kostym och affisch ska se ut. Allt vi gjort är att förkroppsliga det datorn sagt åt oss att göra.”

Upphovsrättsliga skyddskrav

1. Formskydd

- Upphovsrätten omfattar verkets *form*
- Information, motiv, idéer, åsikter, metoder, funktioner och principer skyddas inte av upphovsrätt
- Begreppet “verk” förutsätter “med nödvändighet att det alster som ska skyddas enligt upphovsrätten har tagit sig ett sådant uttryck som gör att alstret kan identifieras med tillräcklig precision och objektivitet” (se EU-domstolen i mål C-310/17 (Levola Hengelo), punkt 35-41)

Upphovsrättsliga skyddskrav

2. Originalitet

- Verket måste vara *originellt* i den meningen att det är *upphovsmannens egen intellektuella skapelse* (se EU-domstolen i målen C-403/08 (Football Association Premier League m.fl.), punkt 97, och C-5/08 (Infopaq), punkt 37)
- En intellektuell skapelse ska anses vara upphovsmannens egen om den *avspeglar hans eller hennes personlighet*. Detta är fallet när upphovsmannen i samband med skapandet av sitt verk har kunnat uttrycka sin kreativa kapacitet genom att göra *fria och kreativa val* (se EU-domstolen i mål C-145/10 (Painer), punkterna 88-89)
- Originalitetskravet är *inte* uppfyllt när skapandet präglas av tekniska överväganden, regler eller krav som inte lämnar utrymme för en kreativ frihet (se EU-domstolen i mål C-403/08 (Murphy), punkt 98, och C-604/10 (Dataco), punkt 39)

Upphovsrättsliga skyddskrav

Slutsats

- Verket (den slutliga formen) ska ha skapats av en *människa*
- Denna slutsats vinner ytterligare stöd av lagens uppbyggnad, innehåll och terminologi
 - ”Den som skapat ett ... verk har upphovsrätt” (1 § URL)
 - ”upphovsmannen” (genomgående)
 - ”upphovsmannens litterära eller konstnärliga anseende” (3 § URL)
 - ”hans upphovsrätt” (4 § URL)
 - ”det år då upphovsmannen avled” (43 § URL)

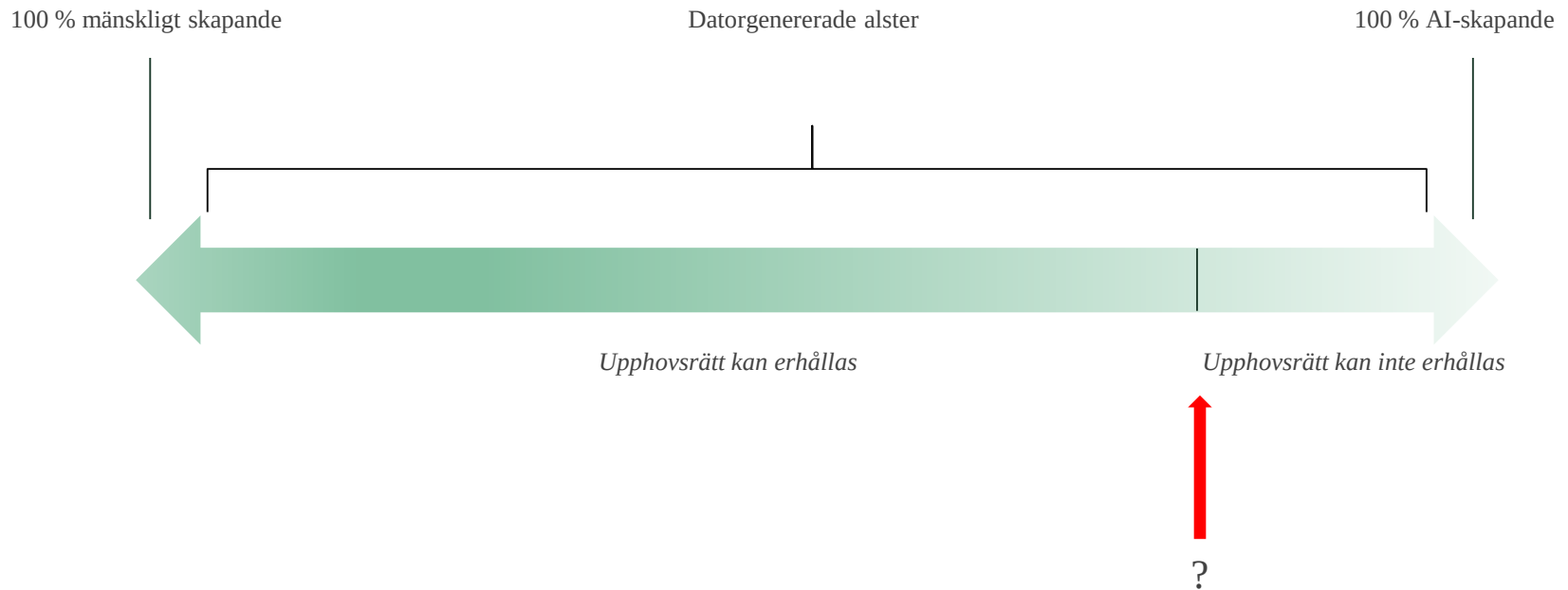
Makakerapan Naruto

Elefanten Suda

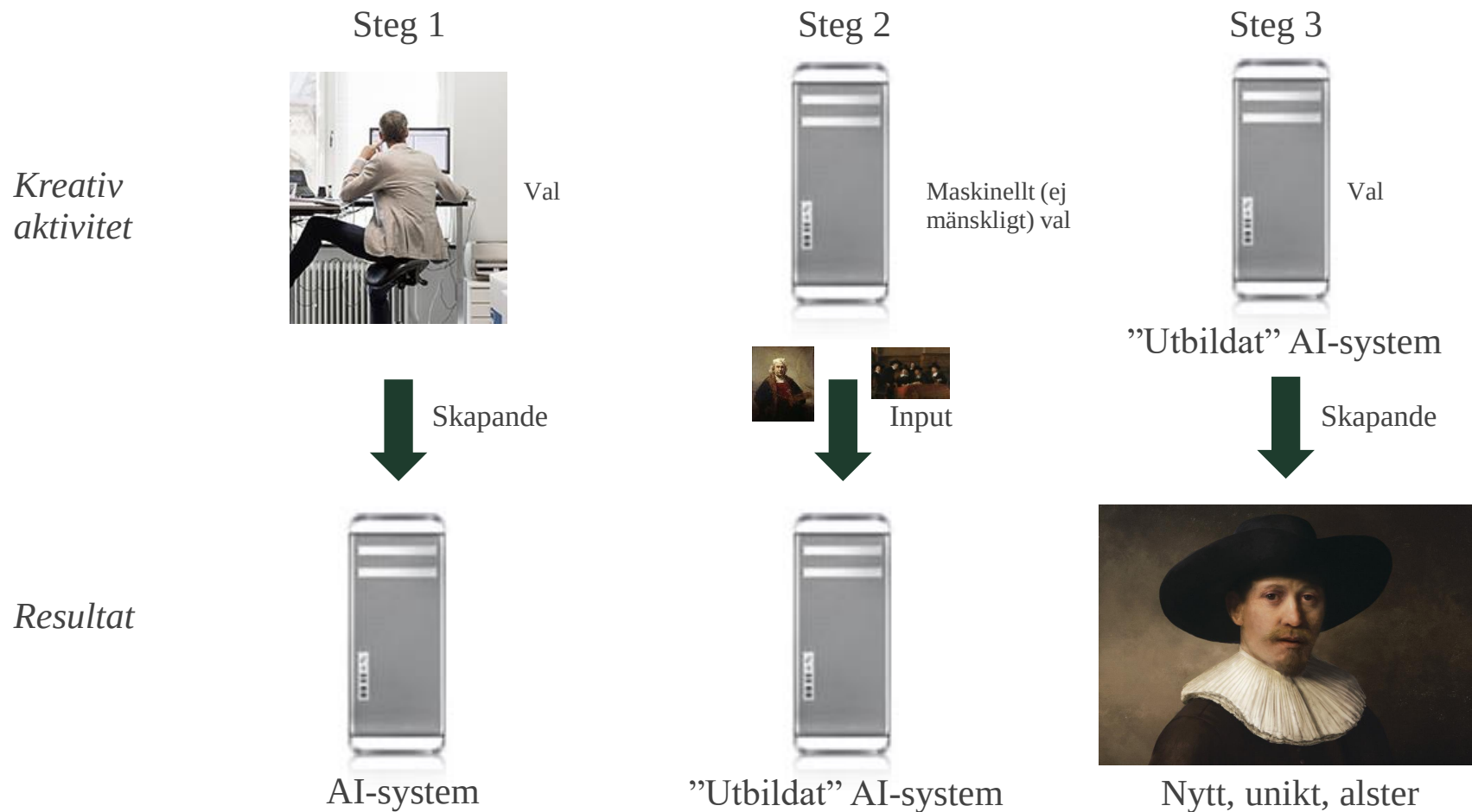
AI-genererade alster

Vilken grad av mänskligt bidrag krävs?

AI-genererade alster

Återspeglar slutresultatets form/karaktär en mänsklig skapares personlighet?

AI-genererade alster

Återspeglar slutresultatets form/karaktär en mänsklig skapares personlighet?

Steg 1

*Kreativ
aktivitet*

Val

Skapande

AI-system

Resultat

Steg 2

Val

Input

”Utbildat” AI-system

Steg 3

Val

”Utbildat” AI-system

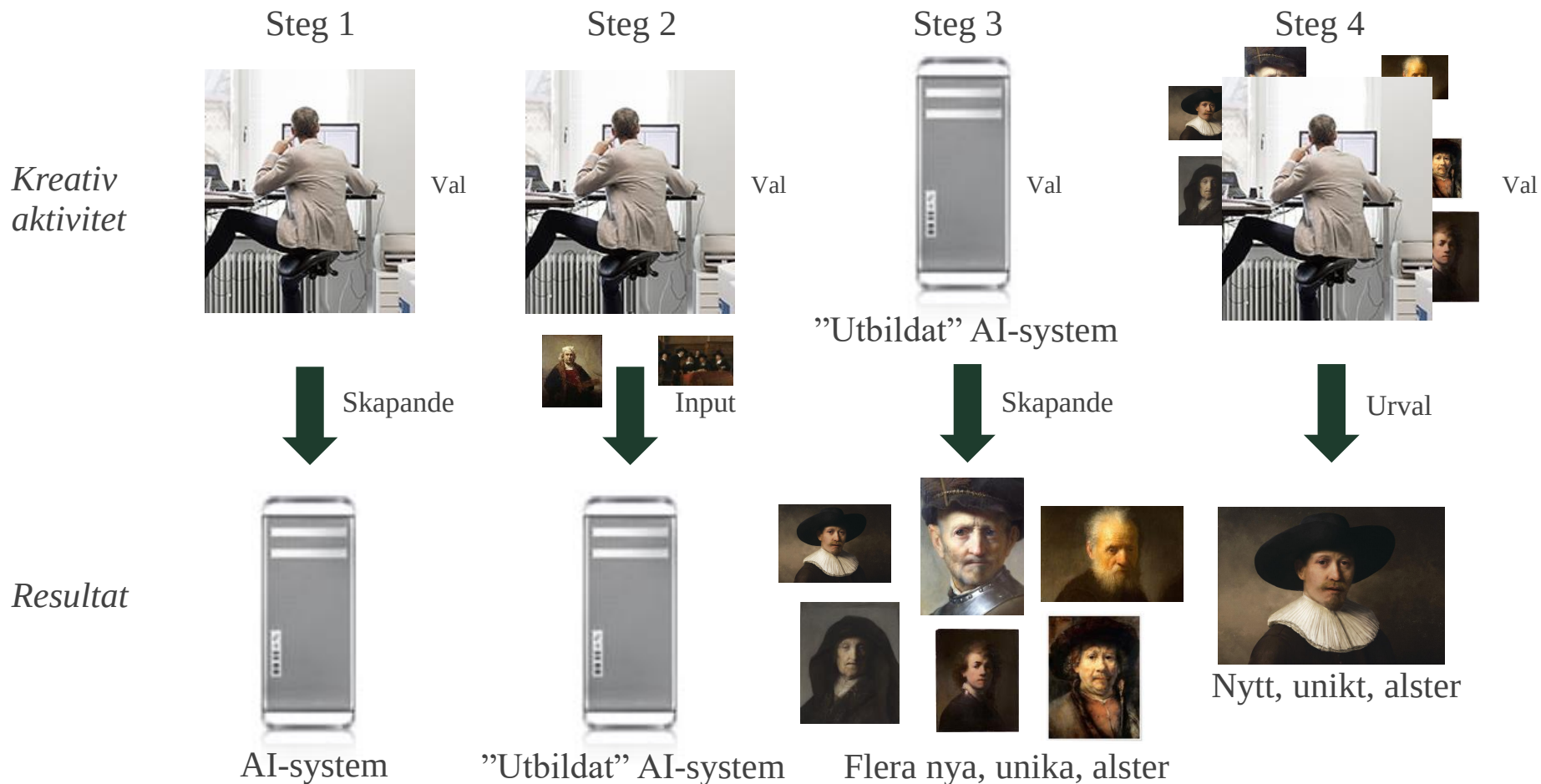
Skapande

Nytt, unikt, alster

AI-genererade alster

Återspeglar slutresultatets form/karaktär en mänsklig skapares personlighet?

Bör AI-genererade alster omfattas av ensamrätt...?

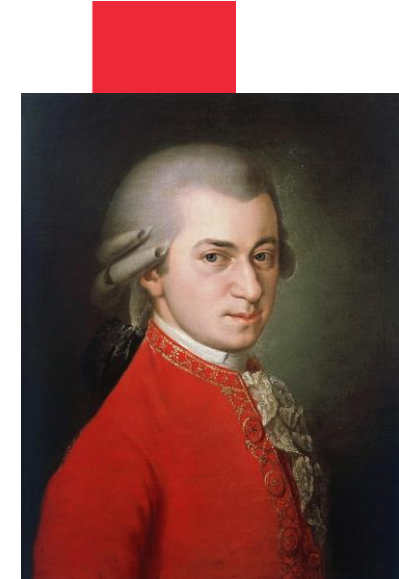
Upphovsrättens motiv

"Upphovsmannens egen..."

...intellektuella skapelse"

- **Belöningsteori**
(arbete ska löna sig)
- **Incitamentsteori**
(samhällsnyttigt skapande ökar, om skapande lönar sig)
- **Neoliberal, ekonomiska, argument**
(stark upphovsrätt minskar risken för överanvändning och säkerställer optimal distribution (supply & demand))

- *Droit d'auteur*
- **Ideella argument**
(skaparens personlighet uttrycks genom verket)
- **Naturrättsliga argument**
(upphovsrätt är en naturligt förekommande äganderätt)

... och hur bör reglerna i så fall utformas?

- Ny närstående rätt?
 - Jfr skyddet för t.ex. ljud- eller bildupptagningar (46 § URL), databaser (49 § URL) och fotografiska bilder (49 a § URL)
- Endast ”ekonomiska” rättigheter?
 - Ideella, personanknutna, skyddsmotiv saknas?
- Relativt kort skyddstid?
 - Jfr skyddet för presspublikationer enligt artikel 15 i DSM-direktivet (EU) 2019/790 (2 år efter utgivandet)
- Rättigheternas placering
 - Skaparen av AI-systemet?
 - Ägaren av AI-systemet?
 - Användaren av AI-systemet?
 - AI-systemet?

Tack för uppmärksamheten!

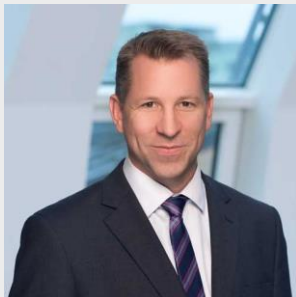
Tobias Kempas

Advokat / Counsel

Immaterialrätt

Marknadsrätt

Medierätt

Direct: + 46 (0)10 614 30 37

Mobile: + 46 (0)70 714 30 37

E-mail: tobias.kempas@vinge.se

VINGE

STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ HELSINGBORG BRYSEL